

ORTAOKULLARDA İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

Gülşah Ateş
Akdeniz Üniversitesi
gulsahkaslica@hotmail.com

Prof. Dr. İlhan Günbayı
Akdeniz Üniversitesi
igunbayi@akdeniz.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Antalya İli, Kepez İlçesi, İkinci Eğitim Bölgesindeki Ortaokullarda görev yapmakta olan İngilizce öğretmenlerinin yabancı dil öğretiminde karşılaştıkları sorunları tespit etmektir. Çalışma nitel bir araştırma olup çalışmada bütüncül çoklu durum deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim öğretim yılında Antalya ili, Kepez ilçesi, ikinci Eğitim Bölgesindeki ortaokullarda görev yapmakta olan 14 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış, verilerin NVIVO 10.0 nitel veri analiz programı kullanılarak açıklanması ve yorumlanması yoluna gidilmiştir. Araştırma sonucunda, ortaokullarda yabancı dil öğretiminde karşılaşılan genel sorunlar içinde en çok göze çarpanlar; ders kitaplarının yetersizliği, okullardaki donanım sorunu ve müfredatın İngilizce öğrencilerinin seviyelerine uygun olmadığı şeklindedir. Ayrıca, İngilizce ders saatinin yetersiz olması, sınava dayalı bir dil öğretim sisteminin olması, sınıfların kalabalık olması ve öğrenci ve velilerin İngilizce dersine karşı tutumları da öğretim sürecini güçleştiren etmenler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Sözcükler: İngilizce öğretmenleri, yabancı dil öğretimi, genel sorunlar.

THE PROBLEMS OF ENGLISH TEACHERS WHO TEACH AT JUNIOR SECONDARY SCHOOLS IN TEACHING FOREIGN LANGUAGE

Abstract

The purpose of this research is to identify the encountered problems of English teachers who teach at Secondary Schools of the second educational region of Kepez District in Antalya in 2014-2015 educational year. This research is qualitative study with a multiple holistic case study design. The population of this study consists of 14 junior secondary School English teachers who teach in the second Educational Region of Kepez District in Antalya in 2014-2015 educational year. As data collection device semi-structured interview form was used. In the analyzing of data achieved by the interviews the NVIVO.10 Qualitative Data Analyzing Programme was used and by this way the data was explained and interpreted. At the end of the research the most outstanding problems of teaching English at Secondary schools are the inadequacy of English books, equipment problems at schools and the curriculum which is not suitable for the students' level. Further, the insufficient lesson hours, exam based evaluations in foreign language teaching, crowded classes and the students' and parent's attitudes towards English lesson emerge as the factors of making difficult to teaching.

Keywords: English teachers, foreign language teaching, general problems.

GİRİŞ

İnternet ve bilişim alanındaki gelişmelerle bir elektronik köye dönüşen, ekonomik ve mali bakımlardan da küreselleşen dünyada, bilişim devrimine ayak uydurabilmek için çok iyi düzeyde yabancı dil ve özellikle İngilizce bilmek kaçınılmaz bir durum olmuştur (Köksal, 2000).

Gelişmekte olan toplumların küreselleşen dünyaya ayak uydurabilmeleri ancak uluslararası bilgi edinme, haberleşme, siyaset ve kültür dili haline gelen İngilizceyi en doğru şekilde öğrenip kullanmaları ile mümkündür. Ülkemizde de ilkokuldan yükseköğretime kadar tüm eğitim kurumlarında yabancı dil olarak İngilizce öğretimine önem verilmekte ve başarıya ulaşmak için farklı programlar denenmektedir. Ancak Türkiye’de yabancı dil öğretimi için harcanan zaman, emek ve maliyete bakıldığında istenilen sonuçların elde edildiği pek söylenemez (Yaşar, 1990).

Ülkemizde İngilizce ve yabancı dil eğitiminde yaşanan sorunları, başarısızlık nedenlerini dil öğretiminde kullanılan stratejileri, dil öğretiminde yapılan yanlışlıkları ele alan araştırmalar ve çalışmalar özellikle 2000 yılından bu yana yoğun bir şekilde yapılmıştır (Aküzel 2006; Akyel 2003, Aslan 2008; Aydemir, 2007; Bilginer, 2010; Büyükduman, 2005; Büyükyavuz ve Aydoslu, 2005; Işık, 2008, Koydemir, 2001; Köksal, 2000; Solak, 2013; Soner, 2007; Topaloğlu, 2012).

Başarılı bir yabancı dil eğitiminin yapılmasının altında öğretmenlerin yaşadığı sorunlar yatmaktadır. Bu amaçla “Ortaokullarda İngilizce öğretmenlerinin yabancı dil öğretiminde karşılaşılan sorunlar nelerdir?” sorusuna yanıt aramak amacıyla nitel bir araştırma yapılmıştır.

Ortaokullarda çalışan öğretmenlerimizden yukarıda belirtilen temel problem çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Katılımcıların (öğretmenlerin);

1. Ortaokullarda karşılaşılan genel sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Teog sınavının öğretimsel sürece etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Ders kitaplarının öğretimsel sorunlardaki yerine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. İngilizcenin 2.sınıfta başlamasının dil öğretimine etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğretim sorunları içinde öğrenci faktörüne ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Öğrenci velilerinin öğretimsel sorunlardaki yerine ilişkin görüşleri nelerdir?
7. Yabancı dil öğretiminde öğretmenin yerine ilişkin görüşleri nelerdir?
8. Öğretmenlerin derslerde kullandıkları 4 Temel Beceri ye ilişkin görüşleri nelerdir?
9. Dyned sisteminin İngilizce öğrenmedeki yerine ilişkin görüşleri nelerdir?
10. Yabancı dil öğretimine dair ürettikleri metaforlar nelerdir?

YÖNTEM

Bu araştırma; nitel bir çalışma olup, araştırmada kolay ulaşılabılır durum örnekleme yapılmıştır. Durum çalışması desenlerinden bütüncül çoklu durum deseni kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek 2000; Yin, 1984).

Araştırmanın katılımcılarını Antalya İli Kepez İlçesi ikinci eğitim bölgesinde görev yapmakta olan İngilizce öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu ise amaçlı örneklem yöntemleri içerisinde yer alan kolay ulaşılabılır durum örnekleme tekniği (Palys, 2008) ile her okuldan bir tane gönüllülük esasına göre belirlenmiş toplamda 14 İngilizce öğretmendir.

Veri Toplama Tekniği ve Analizi

Araştırmanın veri toplama tekniği bireysel görüşmelerdir. Uzman kişilerle beraber hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda öğretmenlere kısa bir ön bilgi verildikten sonra, kişisel bilgilere yer verilmiştir. Sorular görüşmenin akışına göre çeşitlenmiş, kişinin yanıtlarını açması sağlanmaya çalışılmıştır. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar ses kayıt cihazına kaydedilmiştir.

Çalışmada içerik analizi yapılarak, sonuçlar betimsel bir anlatım ile sunulmuştur. Doğrudan anlatımlara yer verilerek, ortaya çıkan temalar ve örüntüler çerçevesinde elde edilen bulgular araştırma hedefleri doğrultusunda sınıflandırılmıştır. Çalışmanın iç geçerliliğini sağlamak için oluşturulan temaların kodlayıcılar arası geçerliliğine "kappa" analizi yöntemi ile bakılmıştır. Temaların kappa değeri 0,78 olarak bulunmuştur (Landis & Koach, 1977). Nitel araştırma paket programı NVIVO 10.0 kullanılarak (Kelle, 1995) açıklanması ve yorumlanması yoluna gidilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan ortaokullarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin yabancı dil öğretiminde karşılaştıkları sorunlar ortaya konmaya çalışılmıştır.

1. Ortaokullarda Karşılaşılan Genel Sorunlar

Ortaokullarda karşılaşılan genel sorunlara bakıldığında %50'lik bir oranla ilk sırayı ders kitaplarının yetersiz olması almaktadır. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Kitaplardan hiç memnun değiliz. İçerikleri güzel olmuyor, yetersiz oluyor. Kitaplar çok sorunlu."(B1,1)
"Artı kitaplar, tabiki müfredata göre yazılan kitaplar. Ben hep şunu düşünüyorum. İngilizce eğitimini, öğreneceğimiz kaynakların mutlaka İngilizce dilinin anadili olan kişilerin yazması gerektiğine inanıyorum. Hala aynı şekilde ve bu kitaplarla da hiçbir şekilde İngilizce öğrenilebileceğini zannetmiyorum. Biz sadece ne bileyim Teog sınavına hazırlıyoruz, belli kalıpları öğretiyoruz o kadar. Daha da ileriye gideceğini bu kitaplarla mümkün görmüyorum."(E1,1)

"Karşılaşılan sorunlar yabancı dil öğretiminde, kitapların seviyesinin bizim kültürümüze çok da uygun olmaması. Ondan sonra yapı olarak yani içindeki konuların öğrencilerin seviyesine göre ağır olması.."(J1,1)

Daha sonra %42 ile okulların donanım açısından yetersiz olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Materyallerimiz yetersiz. İngilizce sınıfımız olmuyor. İngilizce sınıfının olması gerekiyor her okulda. Bazı donanımlarımızın sabit olması gerekiyor. Duvarlarda wallchart'larımızın olması gerekiyor. Bunları sağlayamıyoruz İngilizce sınıfımız olmadığı için. Gerekli donanıma sahip değiliz."(B1,2)
"Bilgisayar destekli yapılamadığı için her sınıfta, öğrencilere daha böyle zor geliyor. Sürekli yazı üzerinde yapmak onlara zor geliyor. Gerekli materyal, bilgisayar desteği olduğu zaman her şey çok daha rahat oluyor."(C1,2)

Katılımcılar üçüncü olarak %35,71 oranında müfredatın öğrencilerin seviyesine uygun olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Şimdi ortaokullarda yabancı dilde genellikle karşılaştığımız problemler müfredatla çocukların seviyesiyle alakalı problemler. Müfredat çocuğun seviyesine uygun olmayabiliyor, bölgesel farklılıklar olabiliyor. Özellikle mesela merkez okulda uygulanan müfredat bir köy okulunda uygulanmaya çalışıldığında sıkıntı yaşayabiliyoruz."(A1,3)

"Ünite sayısı çok fazla özellikle 8'lerde.Yetiştirmekte zorlanıyorum tabi ünite sayısı fazla olduğu için."(M1,3)

Genel sorunlarda ders saatinin yetersiz olması %28.57 oranındadır. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Öncelikle ders saati örneğin altıncı sınıflarda üçe düşürüldü. Üç çok yetersiz. altıncı sınıflar için üç saat çok yetersiz. Temelden mesela geliyor şuan ama ikişer saatte bence yetmeyecek. Başlıca sorun bu. Ders saatlerinin yetersiz olması."(B1,4)

"Öncelikle ders saatlerinin, İngilizce ders saatlerinin yetersizliği. İngilizce öğretimi için dört saat kesinlikle yetersiz olduğunu düşünüyorum."(H1,4)

Daha sonra %21.43 ile Sınava dayalı bir öğretim sisteminin olması Öğrencilerin yabancı dil öğrenimine karşı önyargılı olmaları, İngilizcenin öneminin öğrenciler tarafından yeterince algılanamaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Dediğim gibi amacımız sınava odaklı olduğu için, hani İngilizce nasıl öğrenilir değil sınavda nasıl başarılı şekilde gitmek zorunda kalıyoruz. Bu sadece öğretmenlerden de kaynaklanmıyor. Genel olarak Millî Eğitimin ya da velilerin, öğrencilerin genel isteği sınavda başarılı olmak. O yüzden İngilizce öğretiminin çok da başarılı olduğunu düşünmüyorum. " (K1,5)

"Genel anlamda İngilizcenin öneminin öğrenciler için tam anlaşılabilmesi. Hem öğrenci bazında hem de veliler bazında İngilizcenin özellikle iyi bir meslek edinmede temel bir nitelik olduğu nedense veliler ve öğrenciler tarafından yeterince anlaşılıyor. Ve okulda örneğin ilkököl ikinci sınıfta başlayan İngilizce öğrenimi ta lise, üniversite sona kadar devam ediyor ve bu bedava. Ama öğrenciler bunu öğrenmiyor. Daha sonra üniversiteyi bitirdikten sonra gidip ekstra bir kursla bu açığı tamamlamaya çalışıyorlar." (F1,7)

"Öncelikle öğrencilerin tutumu. 'Yabancı dili biz napıcaz? Ne işimize yarayacak? Hani nerde turist görücem? Nerde işime yaracak?' şeklinde tepkiler alıyoruz." (K1,7)

Katılımcılar %14,29 oranında velilerin yabancı dil dersine karşı tutumları ve öğrencilerin yeterince tekrar yapmamaları sorunlarına değinmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Aynı zamanda çocukların bir de ailesel, aile profillerinden kaynaklanan, yaşadıkları çevreden kaynaklanan sorunlar var. Çünkü ailenin İngilizceye bakış açısı ya da İngilizceyi öğrenmelerine karşı tutumları da çocukları olumlu ya da olumsuz etkiliyor." (H1,8)

"Başlıca sorunumuz çocukların tekrar etmemesi. Yani tekrar etme gibi bir alışkanlıkları söz konusu değil çocukların. Öğrendikleri şeyleri çok çabuk unutuyorlar." (L1,9)

Katılımcıların İngilizce öğretiminde karşılaştıkları genel problemlerde son sırayı % 7,14 oranıyla sınıfların kalabalık olması ve öğrencilerde motivasyon eksikliğinin olması almaktadır. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Şimdi, öncelikli olarak çocukların çalışmaması, bu büyük problem. Motivasyon, motivasyon eksikliği. Zor motive ediyoruz çocukları. Özellikle sekizinci sınıfa geldiği zaman zaten ya dilden kopmuş oluyor çocuk ya derslerden kopmuş oluyor. Tekrar onları Teog'la bir motive sağlıyoruz belki ama dil öğretiminde Teog olmamalı motivasyon kaynağı benim görüşüm. Yani dil öğretimi sadece sınav korkusuyla yapılabilecek bir iş değil. Çocuklara biz sadece sınav korkusuyla işe öğretmeye çalışıyoruz, dil öğretmeye çalışıyoruz. Bence bu böyle olmamalı. En büyük sorun bu. Motivasyon eksikliği çocuklardaki. Sıkıntı yaşıyoruz yani bununla ilgili." (T1,11)

2. Teog Sınavının Öğretimsel Sürece Etkileri

Teog sınavının öğretimsel sürece etkilerine ait öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Teog 'ta çocukların kapasitesinin üstünde sorular soruluyor. Ya çok fazla gramer soruluyor ya çok fazla paragraf soruluyor ve ya birebir anlam soruluyor. Çocukların seviyesi bir türlü yakalanamadı." (A2,1)

"Bu sorular aslında güzel. Ama şöyle bir şey var. Öğrencilerimizin daha çok düşünmeye dayalı çalışmalar yapabilmesi lazım. Hani düşünceleri gerekiyor, yorumlamaları gerekiyor. Bunun için de alt yapının iyi olması lazım. Kitaplarımızın istediğimiz gibi olması, ondan sonra ders araç gereçlerimizin istediğimiz gibi olması, ders saatimizin biraz daha fazla olması. Çünkü yapılamayacak sorular değil ama tabi ki çalışılması, belli bir birikimin olmasını gerektiren sorular." (J2,1)

"Sorular sorular bence gayet güzel. Hani gündelik hayat konuşmaları, herhangi bir durum karşısında nasıl bir tepki verilir, nasıl bir cümle kurulur vs. bunlar güzel. Yalnız burada ben sorunu şu şekilde görüyorum. Bize verilen, Milli Eğitim tarafından verilen müfredat ya da kitaplar o yöne meyilli değil ya da bizim faydamıza değil." (K2,1)

Katılımcılardan %35,71 oranında Teog sınav kaygısının öğrenci motivasyonunu etkilediği söylenmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Geçen yıl ilk defa ikinci sınıflara girdim. İkinci sınıflar ilk başta bir tereddüt ettiler. Yabancı bir dil öğretmenin sınıfa girip yabancı bir şey söylemesi, onların gözlerini şöyle açıp açıp beni izlemelerine sebep oldu. Sonra sevdiler. Keyifli geldi. Çok mutlu oldular. Hatta koridorda alkışladılar bile. 3. sınıfta daha iyi. Dört de artık biraz daha yoğunlaşmaya başladı. Beşte de güzel. Ama yavaş yavaş Teog'a doğru gittikçe çocuklar biraz yabancı dilden soğumaya başladılar. Aslında yabancı dilin kesinlikle bir sınavla öğretilmesi lazım. Bunu zevk için yapmalı. Bir resim gibi olmalı, bir müzik gibi olmalı bence bu. Ben böyle düşünüyorum. O yüzden öğrenemiyorlar belki de." (A2,2)

"Teog sınavındaki daha önceki Sbs sorularına oranla, kıyasladığımda görsel içerikli soruların daha az olduğunu düşünüyorum. Bu da çocuklarda sınava karşı çok büyük bir kaygı oluşturuyor. Sınav direkt diyalog ve bilgi sorularına yönelik. Yani çocuklar direk sınavı gördüklerinde İngilizceyi böyle korkunç bir öcü olarak görüyorlar." (H2,2)

"Bu sene geçen yıla göre sanki daha kolaydı sorular. Ama diyalog soruları çok fazla çıkıyor, kelime çok fazla. Sürekli böyle bir stres altındayız ve böyle bir maraton var. Konu yetiştirme maratonu." (M2,2)

Katılımcılar son olarak %21,43'le yabancı dilin sınavla değerlendirilmesinin sonuçları ve Teog sınavının içeriğinin öğrenci seviyesinin üstünde olması konularına değinmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Yani, şimdi sınav belki yapılmak zorunda evet. İngilizce de olması bir yönden güzel, bir yönden değil. Çünkü sınavda İngilizce olduğu zaman sınav odaklı kalmak zorunda kalıyoruz. Bu sefer teste yönelik, gramer sorularına yönelik çocukları çalıştırmak zorunda kalıyoruz. Böyle olunca da speaking, writing gibi beceriler maalesef geri kalıyor. Sınav odaklı çalıştırmak zorunda kalıyoruz çocukları. Bu da tabii biraz dezavantaj sağlıyor bizim için."(B2,3)

"Konu yetiştirme maratonu. Kelimeler hani ben fotokopi şeklinde dağıtıyorum yetiştirmek için. Tabii zorlanıyor öğrenciler kelimeleri ezberlemekte, çalışmakta. Ama kelime de sordukları için ezberlemek zorundalar."(M2,3)

"Bu sorular aslında güzel. Ama şöyle bir şey var. Öğrencilerimizin daha çok düşünmeye dayalı çalışmalar yapabilmesi lazım. Hani düşünceleri gerekiyor, yorumlamaları gerekiyor. Bunun için de alt yapının iyi olması lazım. Kitaplarımızın istediğimiz gibi olması, ondan sonra ders araç gereçlerimizin istediğimiz gibi olması, ders saatimizin biraz daha fazla olması. Çünkü yapılamayacak sorular değil ama tabii çalışılması, belli bir birikimin olmasını gerektiren sorular." (J2,4)

3.Ders Kitaplarının Öğretimsel Sorunlardaki Yeri

Katılımcıların ders kitaplarına ait görüşleri incelendiğinde en büyük oranlar % 35,71 ile ders kitaplarının ilgi çekici olmaması, ders kitaplarındaki konuların yoğunluğu ve ders kitapları içindeki egzersizlerin yetersiz olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Hayır, kesinlikle ilgi çekici değil. Sınıfta öğrencilerin dikkatini çekmek için çok zorlanıyoruz. Aktiviteler çocukların dikkatini çekmiyor."(B3,1)

"Çok fazla kelime yoğunluğu var."(G3,2)

"Çok fazla yoğunluk var. Çocuk en basit bir şeyi öğrenmesi gerekirken yoğunluk altında eziliyor ve kafasını toparlayıp amacına bile ulaşamıyor. Bir şey öğrendiklerini de düşünmüyorum."(K3,2)

Egzersizler yetersiz.(B3,3)

Daha sonra, ders kitaplarının İngilizce öğretimine uygun olmaması %28,57 oranla ikinci sırayı almaktadır Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Bizim zaten ülkemizde yaşadığımız en büyük sorun, pratik sorunu. Konuşamama sorunu. Kitaptaki hiçbir şeyde bence konuşmaya yardımcı olacak kaynaklar değil. Yani maalesef ki."(G3,4)

"Ders kitapları kesinlikle ve kesinlikle şu ana kadar milli eğitimden dağıtılan İngilizce kitaplarının hiçbirisi İngilizce öğretimine uygun kitaplar değil."(H3,4)

Katılımcılar % 21,43 oranında ders kitaplarının öğrenci seviyesinin üstünde olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Çünkü dediğim gibi öğrencilerin seviyesine göre ağır. Onların seviyesinden daha üst, dilbilgisi anlamında, cümleler oluyor."(J3,5)

"Seviyesinin çok üzerinde çünkü aktivite ki konuyla alakalı bile değil. Ordan burdan bilmediği kelimeler, toparlanmış aktiviteler."(L3,5)

Katılımcılar % 14,29'la kitaptaki konuların günlük hayatla ilişkilendirilemediğini belirtmişlerdir.

Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Daha çok günlük hayattan ziyade hani çok da günlük hayatta kullanamayacağı konular geçiyor parçada mesela. Ne bileyim daha çocukların günlük hayatta kullanabileceği bir dil olabilir."(G3,6)

"...ve kültürümüze de uygun olmayan yerler oluyor. Örneğin, işte partiler veya işte daha yabancı kültüre ait bazı ritüeller.. Bunları çok yabancı karşılıyor çocuklar. Oysaki ders kitaplarımızda bi hani Aşık Veysel'den, Nasreddin Hoca'dan böyle bizim kültürümüzü yansıtan şeylerden olsa ders kitaplarımızda çok daha faydalı olur, ilgilerini çeker."(J3,6)

Son olarak % 7,14 ile konular arasında bir bütünlük olmaması, kitaptaki etkinlikleri uygulamak için yeterli ders saatinin olmaması, kitaplardaki dinleme etkinlikleri için okulların yeterli donanımına sahip olmamaları ve ders kitaplarının özel yayın evlerinden temin edilmesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Ders kitapları bazen benim bile çok kafamı karıştırıyor. Birçok bölümlerini atlıyorum. Etkinliklerini hiç güzel bulmuyorum. Konu sıralanışını hiç güzel bulmuyorum. Konular arasındaki geçişleri ben bile

anlamıyorum. Özellikle Yedinci sınıflarda simple past'tan bir anda future tense. Konular uçuşuyor. Bir bütünlük yok."(N3,7)

"Özellikle dinleme metinlerinin eksikliği. Bazen dinleme metni oluyor ama bize CD gönderilmiyor veya CD geliyor okulumuzda dinletmek için bir cihazımız yok. Materyalimiz yok eksiklik hissedebiliyoruz tabiki."(A3,9)

4. İngilizcenin 2.sınıfta başlamasının dil öğretimine etkileri

Katılımcılar %64,29 oranında dil öğreniminin ikinci sınıfta başlamasına dair pozitif bakış açıları sergilemektedirler. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Valla iyi olacağını düşünüyorum. Çünkü İngilizce öğretiminde olması gereken sıralama işte listening, speaking, reading, writing şeklinde olması lazım. İkilerde başlarsa bu şekilde gelişebilir daha iyi olur diye düşünüyorum."(E4,1)

"Olumlu buluyorum. Güzel bir gelişme."(F4,1)

"Ben olumlu düşünüyorum. Küçük yaşta dil öğreniminin daha etkili olacağına inanıyorum."(M4,1)

Daha sonra %42,86 ile katılımcıların dil öğrenimine ikinci sınıfta başlamasının alt yapı kazanmada etkili olduğundan bahsetmektedirler. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Zaten şimdinin hani 6larla 7lerle karşılaştırması sorunun çok iyi bir alt yapısının olmaması, ya da erken başlayanların bir tık önde olup, hiç alt yapısı olmayanların hep geride kalması, bunu eşitlemek zorunda kalmamız. Onun için ne kadar erken başlanırsa o kadar iyi olacağını düşünüyorum."(C4,2)

"Belli bir alt yapı kazanmış olarak ortaokula gelirler. Ben olumlu görüyorum yani."(M4,2)

"Öğrencilerin motivasyonları çok güzel gözüküyor. Ve tabi bir alt yapının olması bence çok olumlu. Hazır gelmeleri çok güzel. Bizim işimizi kolaylaştıracak."(N4,2)

Katılımcılar %28,57 ile dil öğretiminin daha erken yaşlara çekilmesi gerekliliğine değinmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Evet, ben kesinlikle bunu yararlı buluyorum ve hatta ikinci sınıf değil bunun ana sınıfından başlaması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bizim de çocuklarımız var ve ben çocuğuma çok küçük yaşlarda dil edinimini kazandırdım. Bu anasınıfında başladı hatta daha öncesinde. Tabi ki onların yaş seviyesinde ve onlara uygun şekilde öğretilmesi gerekiyor. Ben çok uygun buluyorum hatta anasınıflı seviyesine de çekilebilir diye düşünüyorum."(A4,3)

"Kesinlikle tavsiye ediyorum yani.1'den bile başlayabilir yani. Sıkıntı yok. Verilebilir ne olacak. Anasınıflı, bir."(I4,3)

Katılımcılar %14,29 oranında ikinci sınıfta İngilizce derslerinin eğlenceli etkinliklerle dili sevdirmeye yönelik olmasının öneminden bahsettiler. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

".....temelde hani kelimelerle, şarkılarla eğlence şeklinde sadece sevdirmeye yönelik bir uygulama olduğu için ki, ben bunu kızıma da iki buçuk yaşında kızım var ona bile ben kendim yapıyorum, ben olumlu olarak düşünüyorum."(D4,4)

"İkinci sınıfa giden bir çocuk daha Türkçeyi bile yavaş yavaş toparlamaya başlamışken ikinci sınıf öğrencisinin yaptığı bütün etkinliklerin çok eğlenceli olması lazım. Yani çocuğa 'otur, sus' demenizi gerektirecek bir şey olmaması gerektiriyor."(L4,4)

Son olarak katılımcılar %7,14 oranında ikinci sınıfın dil öğrenimi için erken olduğundan, ikinci sınıflarda yabancı dil ders saatinin yetersiz olduğundan,2.sınıfta yazma çalışması yaptırmanın zararlarından ve sınıflardaki materyal ve donanım eksikliğinden bahsetmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Çok güzel bir uygulama fakat iki ders saatinin yetersiz olacağını düşünüyorum."(B4,6)

"Hani kelime öğreniyorlarsa ya da İngilizceye bakış açıları güzel oluyorsa güzel. Ama bazı öğretmenlerin okuma yazmayı yeni öğrenmiş ya da ana dilini yeni öğrenmiş çocuklara İngilizce yazdırdığını maalesef duydum. Çocuk kendi anadilinde yazmayı henüz tam sökmemişken tamamen farklı bir dilde yazmaya zorlanması bence ters tepki yapar."(K4,7)

5. Öğretim Sorunları İçinde Öğrenci Faktörü

Öğretim sorunları içinde öğrenci faktörünün ne oranda etkili olduğu belirtilmiştir. Katılımcılar genel olarak %28,57 oranında öğrencilerin İngilizceye karşı önyargılı olduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Öğrencilerin bakış açıları çoğunlukla çok da olumlu değil. Çok da iyi bakmıyorlar çünkü gözlerinde büyütüyorlar. Öğrenmekte zorluk çekiyorlar. Öğrenmekte zorluk çektikleri için bu da onları olumsuz etkiliyor."(J5,1)

"Genel olarak bir önyargı var ne yazık ki. Yani zor geliyor onlara. İngilizce dersi deyince 'yapabilecek miyiz acaba?' diye bir bakış açısı var."(M5,1)

"Dediğim gibi 'ne gereği var? ya da gerekliliğini sadece sınava yönelik olarak görüyorlar. Gündelik hayatta benim ne işime yarayacak öğretmenim? Ben ne zaman kullanacağım? 'O yüzden öğrenmeye yönelik değil daha çok sınava yönelik.'"(K5,2)

Katılımcılar % 21,43 oranında Öğrencilerin İngilizce öğrenmenin öneminin farkında olmamalarından bahsetmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Bazı öğrencilerimiz çok ilgili, istekli oluyor. Bazılarıyla da şu soruyla karşılaşabiliyoruz. Neden biz İngilizce öğreniyoruz? Yabancılar da İngilizce öğreniyor mu?"(B5,3)

"Öğrenmeye çalışan tabii ki bir grup öğrencimiz var ama öğrenmek istemeyen de inatla reddediyor. Öğrenmeyi reddediyor. İngilizceyi gereksiz buluyor. 'Ben gelecek yaşamımda İngilizceyle alakalı bir şey de çalışmayacağım ki bana neden gerekli? Ben bunu neden öğrenmek zorundayım?' gibi sorularla karşılaşılıyor."(L5,3)

Daha sonra katılımcılar %14,29 oranında Öğrencilerin dil öğrenimine ilgi duymadıklarından ve yapılan aktivitelerin ilgiyi artırması gerekliliğinden bahsettiler. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Günlük hayatta çok işlerine yaramadıkları için, normalde hepsinin bilgisayarda olmalarına karşın, bilgisayarla haşır neşir olmalarına rağmen yüzde olarak baktığımız zaman ilgi duyanlar çok az.İlgi duyanlar da zaten film izliyorlar ,müzik dinliyorlar ama ilgi çok az. Çünkü günlük hayatta kullanmadıkları için."(E5,4)

"Yeni kelimeler öğrenmeye merakı olanlar var. Resimlerle desteklediğiniz zaman ilgi daha da artıyor. Oyunlar, şarkılar hani bir şekilde götürmeye çalışıyoruz."(L5,5)

Katılımcılar son olarak %7,14 ile Dil öğreniminin çaba ve sabır gerektirmesi, Okullardaki donanım sorunun etkisi, Öğretmenlerin öğrenci motivasyonuna etkisi ve Velilerin öğrenciler üzerindeki etkilerinden bahsettiler. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"İngilizce dersine karşı İngilizceyi zor bir ders olarak görüyorlar aynen matematik gibi. Aslında haklılar da çünkü dil öğrenme zor bir süreç. Sabır isteyen bir süreç. Disiplinli çalışma gerektiren bir süreç. Ve İngilizce dilbilgisi yapısıyla Türkçe dilbilgisi yapısı biraz farklı olduğundan öğrenci duyduğu cümlede Türkçe öge dizilişine göre bir çeviri arıyor mantiken ama bu çevire de istediği sonucu elde edemeyince bocalıyor. O da uzun bir çalışma gerektiriyor. Öğrenci de çabayı ve sabrı gösteremediği için İngilizce ona zor geliyor."(F5,6)

"Benim şuandaki öğrencilerimin bakış açılarının pek olumlu olduğunu düşünmüyorum. Şu anda bizim okulda da bazı fiziksel şartlardan dolayı çok yetersiziz. Tahtalarımızdan tutun, projeksiyon, eğitim donanımlarımız çok yetersiz. Burası ilkokul olduğu için. Tahtalarımıza yazarken bile çok büyük sorunlar yaşıyoruz. Sınıflarımızda projeksiyon yok. Sadece kendi bilgisayarım ile dinleme etkinliklerini yaptırabiliyorum."(H5,7)

"Eğer evde yeteri kadar bu konuda ilgi varsa yabancı dile ya da yönlendirme varsa çocuklar da illaki onun etkileri oluyor. Ama hiçbir şekilde yönlendirme yoksa, hiçbir şeyden haberleri yoksa çocukların çok çok zorlanıyoruz tanıtımda dersi."(C5,8)

6. Öğrenci Velilerinin Öğretimsel Sorunlardaki Yeri

Öğrenci velilerin öğretimsel sorunlarına ilişkin katılımcı görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımlarına göre %28,57 oranla velilerin öğrencileri dil öğrenmeye yönlendirmelerinin ilk sırayı aldığı görülmüştür. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Yani ailelerin o konuda yönlendirmesi ya da o dersi ciddiye alması ile çocuklar daha başarılı oluyor. En basitinden hani onlara işte, oyunlar alıyorlar ya da ders cdleri falan alıyorlar. O şekilde yönlendiriyorlar."(C6,1)

"Bence etkiliyor çünkü onların da yönlendirmesiyle, çünkü dil olayı küçük yaşta hani çocuğu ne kadar yönlendirirsek o kadar çocuk da hani 'evet ben bunu yapabiliyorum' algısı oluşur. Ve tabii ailenin yönlendirmesinin de etkili olduğunu düşünüyorum kesinlikle."(D6,1)

Tabloya göre ailelerin sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyleri ile velilerin İngilizcenin gerekliliğinin farkında olup olmaları %21,43 oranında öğretimsel sorunlar içinde yerini almıştır. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Etkiliyordur; çünkü şöyle bir şey var. Veliler geldiği zaman direk diyorlar ki 'biz çocuğumuza yardımcı olamıyoruz çünkü biz zaten kendimiz İngilizce bilmiyoruz.' Aynı cümleyi evde de sarf ettiğini düşünürseniz bu velinin, öğrenci olumsuz yönde muhakkak etkileniyordur. hani 'annem babam bile bilmiyor. Onlar bana yardım edemiyorlar. Ben bu İngilizceyi nasıl öğrenicem.' gibi bir karamsarlığa düşebiliyorlar." (L6,2)

"Kesinlikle etkiliyor. Turizmde çalışan aileler var mesela, turizmde çalışan aileler İngilizce bilmenin önemini farkında oldukları için onlar çocuklarını olumlu yönde etkiliyor. Ama çok hani evde kapalı, cahil, hiç bir şekilde dünyayla iletişimi olmayan aileler var. Onlar için değil İngilizce hani okula gelip gitme bile çocuk için sadece günü geçirme." (N6,2)

"Bazı veliler de ama bilinçli. İngilizcenin de gerekli olduğunun farkında. O zaman öğrenci de zaten daha dikkatli davranıyor. Daha çok çalışıyor dersine." (B6,3)

İngilizce dersinin diğer dersler kadar önemsenmemesi, velilerin ilgisizliği ve velilerin İngilizceyi sadece not alınacak bir ders olarak görmelerinin %14,29 oranla öğretimsel sorunları etkileyen veli faktörünün içinde yer almaktadır.

"Tabiki etkiliyor. Bazı veliler mesela matematiği, Türkçeyi, feni daha önde tutuyor. Öyle olunca tabi çocukta etkileniyor. Matematiği, feni daha ön plana alıyor. İngilizceyi arka sıralara itebiliyor." (B6,4)

"Yani ben bu yıl sadece sekizlere giriyorum. Çoğu ailenin tek derdi şu üç yanlış yapmış, bir yanlış yapmış tek derdi o. Başka bir derdleri yok şu aşamada." (E6,6)

"Sadece sınavda yüksek not alsın. Ya da düşük not aldığı zaman kalkıp bi panikle geliyorlar. Onun haricinde İngilizce öğrenmiş öğrenmemiş velilerin pek de umurunda değil." (K6,6)

7. Yabancı dil öğretiminde öğretmenin yeri

% 92,86 oranla Öğretmenlerin öğretim yöntemleri konusunda yeterlilik durumlarının süreci en çok etkileyen faktör olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"İngilizce öğretim yöntemleri konusunda şöyle, üniversitede gördüğümüz bilgilerin üzerine, zümrelerimizle işbirliği yaparak veya fikir danışarak kendimiz bir şeyler eklemeye çalışıyoruz. Ama profesyonel anlamda çok büyük destek almadık açıkçası. Hani bizi yetiştirmek adına, belki bir ileri basamağa taşımak adına bir şeyler yapılabildi." (A7,1)

"Hiç bir zaman yeterli değilimdir bence çünkü dil sürekli değişen bir şeydir. Herkes için geçerlidir bu. Ne zaman yeterli olduğunuzu düşünürseniz zaten o zaman işiniz bitmiştir. Sürekli yenilenmeniz gerekiyor." (F7,1)

"Yeterli olduğumu tam anlamıyla düşünmüyorum. Daha çok yeterlilikten ziyade kullanamamaktan şikayetçiyim. Hem zaman kısıtlaması, hem müfredattan dolayı. Bu şekilde pek de yeterli olduğumu düşünmüyorum. Kendi elimde olmayan sebepler de buna dahil." (K7,1)

"Yani teoride evet ama pratikte hayır. Pratikte yeterli olmayışının sebebi de hani çok fazla benimle ilgili değil. Teknik donanımlar, işte ne bileyim okuldaki insanların ya da diğer öğretmenlerin sınıfların hani senin kullandığın tekniğe karşı tepkili olabiliyorlar. Mesela bazen çok gürlütu yapabiliyorsun. Ya da dışarda yapmak istediğinde işte idareden çekiniyorsun. 'Acaba napıyor bu kadın kendini beden eğitimi öğretmeni mi sanıyor, napıyor?' gibi. Ama teoride metotlar konusunda bilgim var. Ama pratikte bazen ben de hazır gelmiyorum derse o yüzden uygulayamıyorum." (N7,1)

Sonra %85,71 oranla öğretmenlerin derslerde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinin etkisi yer almaktadır. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Grup çalışması yaptırıyorum. Mümkün olduğunca okulumuzdaki imkanlar el verirse laptoptan çocuklara izleyebileceği tarzda çizgi filmler, diğer materyallerle destekliyorum. Yani çocuk duysun da, yabancı ülke de birinin konuşmasını da görsün şeklinde." (A7,2)

"En önemlisi resim. Yani resim üzerinden anlatma, flash cardlar, videolar, çizgi filmler.. Görsel materyalleri çok fazla kullanma onların aktif hale gelmesi, işte şarkılarla, oyunlarla.. Bunlarla çok başarılı olunuyor." (C7,2)

"Çok fazla çeşit kullanamıyorum. İşte, yani soru sorma, cevap verme, ondan sonra çeviri.. Yani çok fazla bir teknik kullanamıyorum çünkü yetiştirmek zorunda olduğum çok büyük bir müfredat var. Konular

ağır. Ben çoğu derslerimde işte öğrenciye' özne nedir? yüklem nedir?' le başladığım için o yüzden çok da fazla teknik çeşidine giremiyorum."(J7,2)

"Oyunlar, şarkı, flash cardlar, posterler, görsel materyaller, gereksinim duyarsak ekstra testler, ünite kazanım testleri, anlaşılmayan konu varsa onun tekrarları.."(L7,2)

Katılımcılar daha sonra %78,57 oranında öğrencileri derse motive etmede öğretmenin yerinin öneminden bahsetmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Yöntem olarak ben genel olarak konuşmak. Öğrencilerimle konuşurken işte, herhangi bir konuyu araştırdığınızda dünya hakkında bir şeyi merak ettiğinizde İngilizce ilk olarak ihtiyaç duyacağınız dil. Araştırma için çok faydalı olur. Farklı insanlarla tanıştıkça dünya görüşünüz, dünyaya bakış açınız değişir, genişler? şeklinde daha çok hayata yönelik örnekler veriyorum. Hayatınızın bir yerinde mutlaka işinize yarayacak. En azından hiç olmasa bile iş bulma açısından İngilizce size bir artı olacak şekilde konuşmaya çalışıyorum."(K7,3)

"Ben, kültürü sevdirmeye çalışıyorum. İngilizce kültürünü sevdirmeye çalışıyorum. Onun için de benim için en can alıcı nokta oyunlar. İşte onları oyunlardan vurmaya çalışıyorum. Oyun oynarken bilgisayardaki çoğu kelimelerin neden İngilizce olduğundan ya da teknolojik ürünlerin, etraftaki bir çok kelimenin niye İngilizce olduğundan. Onları çok merak ediyorlar. Onları öğrenmeye başladıkça da İngilizceye olan ilgileri artıyor. Daha çok ben onlara hobilerinden, zevklerinden yakalamaya çalışıyorum."(N7,3)

Öğretmenlerin hizmet içi eğitime bakış açıları ve öğretmenlerin ihtiyaç duydukları hizmet içi eğitimlerin % 57,14 oranında sürece etki ettiğinden bahsedilmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Hizmet içi eğitim kursu olarak İngilizceye dair bir şey almak istemem çünkü döndürüp dolaştırıp aynı şeyi veriyorlar. Bir tutturmuşlar pratik İngilizce öğrenme yolları, yöntem ve teknikler kursları. Artık aynı şey, aynı şey. Değişik bir şeyler olursa bizim de ilgimizi çekecek hem de aynı zamanda kursu aldığımızda sahiden işimize yarayacak, evet katılım sağlanabilir. Ama döndür dolaştır sürekli aynı şey, sürekli aynı şey belli bir yerden sonra kişiyi zorunlu da tutuyorlar. Gitmek zorundasın dönüyor olay. Aynı seminere üç defa gittiğimi biliyorum ben. Ne anlamı var? Aynı seminer, aynı insan, aynı ben. Sonuç sıfır."(L7,4)

"İngilizce öğretim yöntem ve teknikleri, çocuklara İngilizceyi nasıl sevdirebiliriz, hangi yöntemleri kullanarak sevdirebiliriz bunlar hakkında kesinlikle hizmet içi kursuna katılmak isterim."(H7,5)

"İhtiyaç duyuyorum kesinlikle ama daha çok pratik. Teoriye yönelik değil pratik alanlarda. Mesela hepimiz üniversite de teknikleri, yöntemleri öğreniyoruz ama pratikte biz bunları hangi konuda nasıl uygulayabiliriz? En basit bir konuda ben çocuklara sıklımadan, en güzel anlayabilecekleri şekilde nasıl yapabilirim? Pratiğe yönelik kurs öğretim teknikleri açısından isterim."(K7,5)

Son olarak; öğrenci başarısını arttırmada öğretmenlerin kullandıkları kişisel yöntemlerin %28,57 oranında etkili olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Çocuklarımın sevmesi için neler yapıyorum? Ders içinde ve ders dışında, bahçede veya okulun dışında yolda bile gördüğümde mutlaka onlarla iletişim kurmaya çalışıyorum. Fiziksel temas. Yapabilen bir öğrencimin sırtına "aferin oğlum çok güzel yapmışsın" yapamadığı zaman da "aslında daha iyi yapabilirsin" şeklinde cümlelerle onu destekliyorum. Hiçbir zaman yapamayan öğrencimi de sınıf içinde diğer arkadaşlarının" a sen yapamadın, doğru okuyamadın" gibi eleştirilere maruz bıraktırmıyorum. "Siz de bunu yanlış duyabilirdiniz, sizin de hatalarınız olabilir, bu yabancı dil çocuklar" diye destekliyorum. Bunları yapmaya çalışıyorum."(A7,6)

"Eğer biraz gramer varsa power-pointten ders anlatımına gidiyorum. Biraz alıştırma yazıyoruz defterimize. Daha çok kitap üzerindeki okuma, yani onların aktif hale gelecek aktiviteler yaptırma çalışıyorum. Ya da sınıf önünde diyalog felan yaptırıyorum. Bir çok farklı yöntemi kullanıyorum hani ders neyi gerektiriyorsa, konu neyi gerektiriyorsa."(C7,6)

8. Öğretmenlerin derslerde kullandıkları 4 Temel Beceri

Öğretmenlerin derslerde dört Temel beceriyi kullanmalarına ait verilere göre %92,86 oranla ilk sırayı okuma (reading) becerisi almaktadır. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Özellikle bu sene reading çok ağırlıklı gidiyorum. Reading üzerinde hani kelime, soru cevap, ya da eşleştirme soruları daha yaygın ya da daha çok çeşitli örnek bulabiliyorum."(C8,1)

"Açıkçası gerçekçi olmak gerekirse ne ile ölçülürseniz ona göre hazırlık yaparsınız. Şimdi öğrencilerimiz Teog başarısıyla ölçülüyor. Dolayısıyla öğretmenin başarısı da Teog'a bağlı. Teog'ta ne ölçülüyorsa biz de ona göre bir çalışma sistemi yürütüyoruz. Teog'ta da okuduğunu anlama becerisi ölçülüyor dolayısıyla biz de öğrencilerin okuduğu her şeyi anlayacak düzeye gelmelerini istiyoruz. Dolayısıyla okumaya odaklanıyoruz. Bu da bizim yani bizden kaynaklanan bir sıkıntı değil ölçü sistemiyle ilgili bir sıkıntı, ölçme sistemiyle ilgili."(F8,1)

"Teog'tan dolayı daha fazla genellikle reading, writing yaptırabiliyorum ve test çözme."(H8,1)

Katılımcıların okumadan sonra en çok öğrettikleri becerinin %78,57 oranla konuşma olduğu görülmüştür. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Konuşmada çocuklar İngilizcede, özellikle konuşmada, bu bizim ülke olarak herhalde sıkıntımız, konuşmada sıkıntı çekiyoruz. Nedeni belki çekingenliği, belki arkadaşlarının onunla dalga geçeceği hissi olabilir diye düşünsek de aslında o değil bence. Çünkü biz İngilizceyi belki sadece okutarak öğretmeye çalışıyoruz bir şeyleri. Çocuk bunu dışarda veya uygun ortamlarda kullanamıyor, kitaplarımız da desteklemeyince tamamiyle öğrenmiş olmuyoruz."(A8,2)

"Speaking'i veremiyorum. Nasıl vereyim yani. Girelim sınıfa 42 kişi var sınıfta. Yani ne konuşturayım çocuğu. Nasıl konuşturacağım. Her birine bir cümle mi konuşturacağım. Bu mu speaking yani. Bu nu mu yapmış olacağız. Speaking çok zor. Yani yapabildiğimiz kadarını yapıyoruz."(I8,2)

Daha sonra %71,43 oranla dinleme becerisi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Listening'i hiç nerdeyse yapamıyorum. Çünkü çok kalabalık sınıflar. O yüzden yapamıyorum malesef."(D8,3)

"Listening, okulumuz yeni olduğu için ya da çoğu okulda teknik aletler olmadığı için yaptırıyoruz. Listening konusunda ben yazılı olarak veriyorum fotokopi şeklinde. Çocuklar o yüzden hani İngilizceyi orjinal ana dili olarak konuşan insanların tam olarak nasıl telaffuz ettiğini, ne şekilde konuştuğunu, vurguları kesinlikle duyamıyor."(K8,3)

Öğretmenlerin derslerinde en az % 50 oranında yazma becerisi üzerinde durdukları tespit edilmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"...Ondan sonra writing. Writing'te gelişmelerini istiyoruz."(B8,4)

"Malesef writing'e çok yer veremiyorum."(D8,4)

9. Dyned Sisteminin İngilizce Öğrenmedeki Yeri

Katılımcıların Dyned sistemi hakkında görüşlerine bakıldığında katılımcılar okulların teknik alt yapı ve donanım eksikliğinin %64,29 oranında Dyned sisteminin uygulanmasına engel olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Şimdi Dyned uygulaması şöyle, bunda iki üç sene önce biz Dyned uygulamasını oluşturduğumuzda, bayağı meşakkatliydi. Tek tek mail açtık, şifre verdik vs. Çalışmalar o dönemde tabii ki okulumuzdaki teknik sıkıntılardan, biliyorsunuz hep yarım bir şekilde devam etti. Bu sene Dyned'te öğretmenin yapacağı mail işlemlerini kolaylaştırmışlar; ama sistem biraz daha karmaşık hale gelmiş. Bunun yanı sıra, bu ayrı bir problem, okulumuzdaki teknik altyapı hazır değil. Örneğin benim okulumda şuan laboratuvarımda dört tane bilgisayar var. Bunların içinden bir tanesini biz toparlayarak çalıştırmaya, yani çocuklara hizmet vermek için çalıştırmaya çalıştı müdür yardımcımız. Bir tane bilgisayar var."(A9,1)

"Okulun durumu zaten belli. Bilgisayar laboratuvarımız var evet; tamam ama bizim sınıflarımız otuz kişilik. Bilgisayar labaratuvarında taş çatlasın hadi en fazla on beş tane bilgisayar olsun. Otuz tane öğrenciyi ben aynı anda aşağıya indirsem, on beş tanesini çalıştırsam on beş tanesini bıraksam geriye kalan ne yapacak?"(L9,1)

Katılımcılardan %42,86'si öğretmenlerin Dyned sistemine bakış açılarının negatif olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Hayır, Dyned'i kesinlikle yararlı bulmuyorum. Hiç bir verim alamıyoruz. Bizim için zaman kaybı malesef sadece."(B9,2)

"Hiç olumlu görüşlerim ya da duygularım yok...günümüzde pek çok yabancı dile yönelik ilgi çekici, renkli, daha heyecanlı, güzel programlar varken Dyned'i ben biraz çağ dışı buluyorum. Sıkıcı ve çağdışı."(K9,2)

Daha sonra katılımcılar Öğrencilerin evlerinde gerekli donanımına sahip olmamalarının %35,71 oranında sistemin uygulanmasını sekteye uğrattığından bahsetmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Çocuklar bunu evde uygulasin diyeceksin ama evde bunu takip edebilecek bir veli potansiyelimizde yok açıkçası. İyi öğrenciler okey yapabilir ama diğer öğrencilerin, bilgisayarı olmayan çok çocuğumuz da var ,interneti olmayan çocuğumuz da var, hani olmadan bunu uygula demek de açıkçası çok da mantıklı gelmiyor bana."(G9,3)

"Çocukların da çok az kısmında evde bilgisayar ve internet bağlantıları var. Dyned'te internet bağlantısı üzerinden yürütüldüğü için maalesef şu anki uygulamaya için çok fazla yorum yapamayacağım(H9,3)

Dyned için ayrılmış bir ders saatinin olmaması %28,57 oranıyla sistemin öğretim sürecinde kullanımını engellemektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Dyned'i uyguluyorum. Çünkü, bize bu şekilde söylendiği için uyguluyorum. Ama gerçekten çok zorluk çekiyorum. Çünkü bizim önümüzde yetiştirmemiz gereken bir müfredat var, bir dilbilgisi var. Ve ben o zamandan alarak Dyned'i yapmaya çalışıyorum. Ama gerçekten bu bence öğrencilerin öğrenmelerini olumsuz yönde etkiliyor. Çünkü, kendi zamanımızdan Dyned'e veriyorum.....Zaman problemimiz var. Yetişmiyor. Yetişmemiz gereken bir sınavımız var. Yetişmiyor. O yüzden Dyned gerçekten büyük bir zorluk."(J9,4)

"Onun haricinde ders saati olarak da yetersiz. Yani normal derslerimizden ayırıp da çocukların başında ben Dyned girmelerine yardımcı olamıyorum. Tek başlarına gönderdiğim zaman sürekli sorunlar çıkıyor, dersim bölünüyor. Bu şekilde faydalı olduğunu da düşünmüyorum."(K9,4)

Katılımcılar %21,43 oranında Dyned sisteminin güzel bir dil öğretim sistemi olduğundan, Dyned sisteminin kendi içinde yaşanan aksaklıklardan, öğrencilerde Dyned çalışma isteğinin olmamasından ve Sistemin müfredatla uyumlu olmamasından bahsetmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Dyned, eğer yeterli teknik donanım olur ve bunun için bize ekstradan zaman tanırırsa sistemi beğendim ben. Dyned'le yeni tanıştım ben de. Eskiden lisede çalışıyordum, bilmiyordum. Oradaki işte dinleme, hani sesini kaydetme olaylarını çok sevdim. Bence hani dil öğrenmede etkili olacağını düşünüyorum."(N9,5)

"Ya düzgün bir şekilde sistemi oturtulmalı öyle konulmalı ya da konulmamalı. Şu anda hiçbir faydası yok. Sistem çalışmıyor. Çocuk geliyor 'açamıyorum'. Ben çocuğu yükleyemiyorum. Kendim sınava girmişim 85 almışım. Bunun bir de sınavı vardı biliyorsunuz. Üç kere girdim aynı sınava hala bize yazı geliyor ki siz sınava girmemişsiniz, geçmemişsiniz. Yani, ben artık kendim bile bu kadar uğraştıktan sonra çocuklar hiç uğraşır mı bu kadar. Uğraşmazlar. Hazır olacak çocuğa. Vereceksin, oradan dinleyecek öğrenecek. Dyned kesinlikle karşıyım bu şekilde olduğu sürece." (I9,6)

Son olarak katılımcılar %7,14 oranında Dyned'in güncelleştirme sorunu olduğuna değinmişlerdir.

Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"...bir de zaten Dyned'in güncelleştirme problemi var. Yani güncel bir sistem değil. Yani kendini yenileyen bir sistem değil.4.sınıfta çocuğu çalıştırmaya başlatıyorsunuz 8.sınıfa kadar aynı şeyi söylüyorsunuz. Ünite 1'e giriyor aynı soru. Ünite 2'ye gidiyor aynı soru.4.sınıfta ben çalıştım diyor, beşinci sınıfta hadi bi nebze bi şevk kalıyor.6'ya geliyor '4'ten beri aynı şeyi çalışıyorum artık ben niye çalışıyorum? 'bunu demeye başlıyor...Ama tatbiki güncellesin kendini bu arada. Nasıl ki online testlerde her seferinde karşınıza farklı bir soru çıkıyor Dyned'te de aynı şeyin olması lazım. Farklı olması lazım. Güncellemesi lazım."(L9,9)

10. Öğretmenlerin Yabancı Dil Öğretimine Dair Metaforları

"Ben binaya benzetirim. Binanın temeli sağlam olduğu zaman ayakta durabilir. Yabancı dilde de iyi bir temelle başlayarak daha iyi öğrenciler kendilerini geliştirebilirler. Bina da mesela yavaş yavaş inşa

edilir. Tıpkı dil gibi. Dil emek isteyen bir şey. Sürekli emek vermek gerekiyor. Özveriyle çalışmak gerekiyor. Bu açıdan binaya benzetiyorum ben." (M10,1)

"Böyle işlemesi gereken ama çok eski olduğu için işlemeyen ve arkasından itmek zorunda olduğum külüstür bir arabaya benzetebilirim."(K10,2)

"Aslında şu anda 8.sınıfta öğrettiğimiz, esas aldığımız ders kitabında çok güzel bir şiir var buna yönelik. Orda diyor ki; bir dili öğrenme sürekli değişen bir resimde bulunan milyonlarca parçası olan bir puzzle'ı bir araya getirmek gibidir. Dili öğrenmeye başlama, doğru bu şekilde ama ilerleyen süreçlerde eğer yeterince sabır, kararlılık ve disiplinli çalışma olursa ilerleyen süreçlerde bu kendini hani bir sisli ortamdan çıkma gibi, yani aslında o kadar karmaşık olmadığını anlama gibi bir durum oluyor. En son aşamada da yine kitaptan verilen örnekten söyleyeyim, yokuş aşağı bisiklet sürme gibi bir duruma geliyor insan. Ama tabii ilk aşama çok sıkıntılı olduğu için öğrenciler dil öğrenmeye karşı olumsuz bir yargıya sahip."(F10,5)

"Bence yabancı dil öğretimi Türkiye'de, Türkiye şartlarında pandomim oyunculuğu gibi. Yani o tarz bişey. Karşıdaki seni anlıyor mu emin olamıyorsun .Dönüt almada çok zorlanıyorsan. Dönüt aldığında sen o dönüte karşı tepkilerini değiştirmen çok zor oluyor. Ülkemizde biraz pandomim oyunculuğu gibi."(N10,7)

"Lego oyununa benzetiyorum. Legonun parçalarını nasıl tek tek tamamlıyorsunuz, bir şey ortaya çıkartıyorsunuz. Bence İngilizce öğretimi de her çocuk için bireysel farklılıklar içeriyor. Nasıl legodan farklı tasarımlar ortaya çıkarıyorsa her çocuk, İngilizce eğitiminde de hepsi aynı seviyede öğrenmek zorunda değil.Hepsi kendisine uygun bir lego ortaya çıkartabilir. Bir şekilde ortaya çıkarabilir. Ben legoya benzetiyorum."(H10,9)

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Elde edilen bulgulara göre İngilizce öğretmenlerinin ortaokullarda yabancı dil öğretiminde yaşadıkları genel sorunlar; ders kitaplarının yetersiz olması, okulların donanım açısından yetersiz olması, müfredatın öğrencilerin seviyesine uygun olmaması, ders saatlerinin yetersiz olması, sınava dayalı bir öğretim sisteminin olması, öğrencilerin yabancı dil öğrenimine karşı önyargılı olmaları, İngilizcenin öneminin öğrenciler tarafından yeterince algılanamaması, velilerin yabancı dil dersine karşı tutumları, öğrencilerin yeterince tekrar yapmaması, sınıfların kalabalık olması, öğrencilerde motivasyon eksikliğinin olması şeklinde sıralanmıştır. Bu sonuçlar Aküzel (2006), Büyükyavuz ve Aydoslu (2005) ve Topaloğlu, (2012) yabancı dil öğretiminde yaşanan sorunlarla ilgili yaptıkları çalışmalarla tutarlılık göstermektedir.

Ortaokullarda uygulanan müfredat ve kullanılan ders kitaplarının içeriği yoğun bulunmuş, öğrenci seviyeleriyle uygun olmadığı görüşleri belirtilmiştir. Ders kitaplarının içindeki konuların günlük hayatla ilişkilendirilememesi sonucu öğrencilerin ilgisini çekmediği ve konular arasında anlamlı bir geçiş olmadığı için öğrenilenlerin tam olarak öğrencilerin zihinlerine yerleşmediği görülmüştür. Ayrıca kitaplardaki tüm etkinlikleri uygulayabilmek için sınıfların kalabalık olması ve ders saatinin yetersiz kalmasından kaynaklanan aksaklıklar yaşandığı belirlenmiştir. Öğretmenler kitapların İngilizce öğretimine bu denli sekteye uğratmasının bir sebebinin de kitapların özel yayın evlerinin tekelinde olmasına bağlıdır.

Öğretimsel sorunlar içinde belki de en önemlilerinden biri okullarımızda sınava yönelik bir yabancı dil öğretim sisteminin olmasıdır. Özellikle 8.sınıf öğrencilerinin girdiği Teog sınavına hazırlık döneminde öğretmen ve öğrencilerin yalnızca sınavda başarılı olmak adına yabancı dil öğrendikleri, bu nedenle de derslerde sadece okuma, çözme gibi etkinliklerin yapıldığı, dil öğretiminde olmazsa olmaz dediğimiz dinleme ve konuşma etkinliklerine yer vermedikleri görülmüştür. Bunun nedeni olarak da yapılan sınavların dil öğreniminde esas olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ölçmeye yönelik olmamasını söyleyebiliriz. Zaten öğrenciler yaşadıkları sınav stresinden ötürü sadece kelimeleri ezberlemekte; pratiğe dökme imkanı bulmadığı için de tam anlamıyla bir öğrenme gerçekleşmemektedir. Öğrenciler de İngilizceyi en rahat öğrenecekleri bu kritik dönemleri bu şekilde verimsiz geçirmektedirler.

İngilizce öğretim sorunları içinde öğrenci ve veli faktörü de yadsınamayacak kadar önemlidir. Öğrenci ve velilerin çoğu yabancı bir dil öğrenmenin önemini farkında değiller. Gündelik hayatlarında pratik yapabilmek imkanlarının olmayışı hem öğrencilerin hem de velilerin yabancı dil öğrenmesini negatif yönde etkiliyor. Öğrencilerde İngilizce dersine karşı bir önyargı oluşmuş ve veliler öğrencilerin yalnızca sınav başarısına odaklanmış durumda oldukları için çocuklarını yabancı dil öğrenmeye motive etmede yetersiz kalıyorlar. Tabii bunda bu bölgede oturan velilerin sosyal, ekonomik ve kültürel farklılıklarının da büyük etkisi bulunmaktadır. Bu durumun tersine küçük bir oran olsa da İngilizce öğrenmeye merak saran ve dinlediği yabancı şarkılarla, internette oynadığı oyunlarla ya da izlediği filmlerle bunu geliştirmek için çabalayan bir öğrenci grubu da var. Aileler de bu durumu destekleyip, öğrencileri doğru motive ederlerse bu öğrencilerin İngilizce öğrenmesi için hiçbir engel bulunmamaktadır.

Ortaokullarda yabancı dil eğitimini desteklemek adına 2007-2008 eğitim öğretim yılında ilk kez pilot uygulaması yapılan Dyned dil eğitim sistemi bir eğitim aracı olarak okullarda uygulanmaya başlandı. Amacı, öğrencilerin bilgisayar başında günlük hayata dair diyaloglarla eğlenerek yabancı dil öğrenmesini hedeflemektedir. Öğretmenlerin bir çoğu sistemin aslında dil öğrenimi açısından güzel bir sistem olduğu konusunda hem fikirdir fakat; okullarda bilgisayar laboratuvarlarının olmaması, yeterli sayıda bilgisayar olmaması ve internet erişiminde yaşanan aksaklıklardan ötürü Dyned sisteminin çoğu okulda verimli bir şekilde uygulanmadığı belirlenmiştir. Gerekli koşullar sağlansa dahi sınıfların kalabalık olması ve Dyned için ayrılmış bir ders saatinin olmayışı durumu içinden çıkılmaz bir hale sokmaktadır. Sistem öğrencilerin evlerinde de çalışabileceği şekildedir; ancak öğrencilerin çoğunun evinde bilgisayar ve internet gibi gerekli donanımlar bulunmamaktadır.

Yabancı dil öğretiminin en önemli parçalarından biri de kuşkusuz öğretmendir. Peki bu öğretimsel sorunların içinde öğretmenin rolü nedir? Yapılan araştırma gösteriyor ki İngilizce öğretmenlerinin birçoğu kendisini İngilizce öğretim yöntem ve teknikleri konusunda yeterli görmüyor. Özellikle konuşma alanında eksikliklerini belirten öğretmenlerin, dersler de konuşmayı sadece soru-cevap diyaloglarıyla geçirdikleri görüldü. Öğretmenlerin öncelikli kaygısı İngilizceyi öğrencilere sevdirmek ve onları derse motive etmek oluyor. Öğretmenlerin İngilizce öğreniminin gerçekleşmesi için derslerde öğrencilere dinleme, okuma, yazma ve konuşma etkinliklerinin hepsine yer vermesi gerekirken; hem sınıfların kalabalıklığı, hem müfredatın yoğunluğu hem de ders saatinin yetersiz olması gibi sebeplerle en çok okuma etkinliği yaptırıldığı görülmüştür. Bu da demek oluyor ki dil öğrenmede ilk geliştirilmesi gereken becerilerden dinleme ve konuşmaya yeterince zaman ayrılmamaktadır. Sonuçta da öğrenciler yalnız sınavla yönelik soru çözme odaklı çalışmakta, bir türlü İngilizce konuşmamaktadır. Öğretmenlerin çoğu okullarda ses sistemi, projeksiyon vb. donanımlar olmadığı için dinleme etkinliklerini kendi imkanlarıyla yaptırıyorlar. Ya da kendileri okuyorlar. Öğrenciler bu yüzden dinleme becerisini geliştirirken hiç anlamadıklarını ifade ediyorlar.

İngilizce öğretimin iki yıldır ilkokul ikinci sınıfta başlaması öğretmenler açısından umut verici görülmekte. Öğrencilerin bu yaşlarda oyunlar, boyama, şarkılar gibi farklı etkinliklerle dili sevmeleri sağlanmakta ve asıl amacın onların kelime hazinelerini geliştirerek sonraki yıllara da sağlam bir alt yapıyla gelecek olmalarıdır. Fakat bazı öğretmenlerin ısrarla yazma çalışmalarını yapmalarının çocukları İngilizceden soğutacağı tahmin edilmektedir. Daha önce de belirttiğim gibi asıl amacın öğrencilere dili sevdirmek ve dil öğrenmeye karşı bir merak uyandırmak olmalıdır.

Öğretmenlere yabancı dil öğretiminin neye benzettikleri sorulduğunda verilen yanıtların ortak yönü; dil öğrenmenin ilk başlarda zor görüldüğü, emek ve çaba gerektirdiği, her bir parçanın yavaş yavaş yerini aldıkça bütüne ulaşmanın hazzının yaşanacağıdır. Bu umut vericidir. Öğretmenlerin yabancı dil öğretiminin Türkiye'deki trafiğe ve pandomim oynacılığına benzetmesi ise; dil öğrenmenin imkanların yetersizliğinden ötürü karmaşık ve zor olduğuyla bazen de karşındakinin seni anladığından emin olmadan ya da dönüt almadan yerine getirilmesiyle ilgilidir.

Araştırma sonunda elde edilen bulgulara dayalı olarak varılan genel sonuçlar ile bu sonuçlar çerçevesinde aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

- Yabancı dil öğretiminde ilk yapılacak şey öğrencilere dili sevdirmek ve onlarda dil öğrenmeye karşı merak uyandırmak olmalıdır. Böylece motive olmuş, istekli öğrencilere dil öğretmek daha kolay ve eğlenceli olacaktır.
- Müfredatın öğrenci yaş ve gelişimine uygun, gereksiz yoğunluktan kurtarılması gerekmektedir.
- Öğretmenlerin derslerde film izletme, oyun, drama, konuşma, yazma gibi farklı etkinliklere yer verebilmeleri için sınıfların kalabalık olmaması ve ders saatinin artırılması gerekmektedir.
- Derslerde öğrencilerinin motivasyonunu arttırmak için oyun, şarkı gibi eğlenceli aktivitelere yer verilmelidir.
- Dyned dil öğretim sisteminin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için okullarda gerekli teknik alt yapı ve donanım sorunları çözülmelidir. Sistem kendini güncellemeli, öğrenciler her sene aynı diyalog ve sorularla karşı karşıya gelmemelidir.
- Yabancı dilin sınavla değerlendirilme sistemi değişmelidir. İllaki sınavla değerlendirilecekse dil öğreniminde gerekli dört beceriyi de ayrı ayrı ölçen bir sınav sistemi olmalıdır. Böylece öğrenciler sadece test çözmekten kurtulup diğer becerilerini de geliştirmeye ihtiyaç duyacaklardır.
- Öğretmenlerin dil öğretim yöntem ve tekniklerini iyi bilmeleri için gerekli hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmelidir.
- Öğretmenlerin konuşma sorunu çözmek için belirli bir plan doğrultusunda yurt dışında pratik yapma imkanı sağlanmalıdır. Yapılan kısa süreli pratik İngilizce seminerlerinden yeterli verim alınamamaktadır.
- İngilizce öğretiminde dilbilgisi ve klasik, ezber yöntemi yerine öğrencilerin günlük hayatta uygulayabilecekleri şekilde iletişimsel yöntemlerin kullanılması sağlanmalıdır.
- İngilizce öğretimine daha erken yaşlarda başlanmalıdır. Okul öncesi dönemde bir çok çocuğun özel okullarda İngilizce öğrendiğine bakılırsa devlet okullarında da bu eğitime ana sınıftan başlanmalıdır. Tabii bu sadece oyun ve şarkılarla olmalıdır. Böylece aynı sınav sorularıyla değerlendirilen öğrenciler arasında bir parça da olsa fırsat eşitsizliği ortadan kalkmış olacaktır.

KAYNAKÇA

- Aküznel, G. (2006). *İlköğretim 4-8. Sınıflarda Yabancı Dil Öğretimindeki Başarısızlık Nedenlerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Akyel, A. (2003). *Avrupa Birliğine Giriş Sürecinde Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları. Yabancı Bir Dil Olarak İngilizce Eğitimi ve Öğretiminde Yaşanan Sorunlar, Çözümleri ve Gelişmeler*.(Editor: İrfan Erdoğan), İstanbul: Özel Okullar Derneği Yayınları, ss: 97-102.
- Aslan, N. (2008). *Dünyada erken yaşta yabancı dil öğretimi uygulamaları ve Türkiye'deki durum*. Çukurova Eğitim Fakültesi Dergisi, 35(3), 1-9.
- Aydemir, Ö.(2007).*İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin İngilizce Dersinde Kullandıkları Öğrenme Stratejileri ve Başarı Başarısızlık Yüklemeleri*, Yüksek lisans Tezi, Edirne Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bilginer, S.(2010). *Avrupa Birliğine Geçiş Sürecinde İlköğretim Kurumlarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Yabancı Dil Öğretimi ile İlgili Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Büyükduman, F.(2005).*İlköğretim okulları İngilizce öğretmenlerinin birinci kademe İngilizce öğretim programına ilişkin görüşleri*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,55-64.
- Büyükyavuz, O. ve Aydoslu, A. (2005). *Burdur'da İngilizce öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar*, 1. Burdur Sempozyumu (16-19 Kasım), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Işık, A.(2008). *Yabancı Dil Eğitimimizdeki Yanlışlıklar Nereden Kaynaklanıyor?* Journal of Language and Linguistic Studies Vol.4, No.2.

Kelle, U. (1995). *Computer aided qualitative data analysis*. London: Sage.

Koydemir, F.(2001),*Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretiminin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirmesi*, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Tezi.

Köksal, A.(2000),*Yabancı Dil Öğretimi*, Türkiye'nin Büyük Yanılgısı, Öğretmen Dünyası, Ankara.

Landis, J. R. ve Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33(1), 159-174.

Palys, T. (2008). *Purposive sampling*. In L. M. Given (Ed.) *The Sage Encyclopedia of Qualitative Research Methods*. (Vol.2). Sage: Los Angeles, pp. 697-8.

Solak, E. (2013) *Finlandiya ve Türkiye'de İlkokul Düzeyinde Yabancı Dil Öğretimi*, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 6 Sayı: 28.

Soner, O. (2007). *Türkiye'de Yabancı Dil Eğitiminin Dünü Bugünü, Öneri*.C.7.S.28. Haziran 2007.397-404. Marmara Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu.

Topaloğlu, Y. (2012). *Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretiminde Yöntem ve Tekniklerin Kullanım Sorunsalı*, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fransız Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi

Yaşar, Ş.(1990). *Yabancı Dil Öğretiminde Programlı Öğretim Uygulaması*. Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Yin, R. K. (1984). *Case study research: Design and methods*. Beverly Hills, CA: Sage.